Vlaams Parlement

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 12
van **KATRIEN PARTYKA**
datum: 7 oktober 2020

---

aan **BART SOMERS**
VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

Sociale media - Aanpak van nepnieuws- en haatberichten

Recent lazen we op sociale media opnieuw heel wat haatdragende en nepnieuwsberichten (fake news) berichten rond onder meer het coronavirus, het Offerfeest en de rellen in Blankenberge. Fake news en online haatberichten kunnen los staan van elkaar maar zijn soms ook met elkaar verbonden.

Unia opende in 2019 346 mediadossiers, een stabilisatie van het gemiddeld aantal dossiers de afgelopen vijf jaar. 8 op 10 dossiers gaan over online media waarvan 76% over boodschappen op sociale media. Het aantal dossiers over sociale media steeg met 50,9% in vergelijking het gemiddelde van de afgelopen vijf jaar.

Dat er door verschillende actoren reeds is ingezet op het weren van fake news en online haatberichten kunnen we niet ontkennen. In 2016 stelde de Europese Commissie samen met grote IT-bedrijven een gedragscode op om de verspreiding van illegale haatuitingen op het internet in Europa tegen te gaan. Uit de vijfde evaluatie van de Commissie blijkt dat 90% van de gesignaleerde content binnen de 24 uur verwijderd wordt. In mei 2020 startten de Universiteit Antwerpen en de Karel de Grote Hogeschool samen met IT-bedrijven, ngo's (niet-gouvernementele organisaties) en burgers in België, Nederland en Duitsland, de DeTACT-groep. Ze gaan samen op zoek naar de toenemende polarisatie op sociale media en gaan samen met medestanders het opnemen tegen pesterijen, racisme, seksisme en nepnieuws op sociale media.

1. Beschikt de ministers over cijfers betreffende het aantal geopende mediadossiers door Unia gedurende de eerste helft van 2020? Zo ja, kan hij daarvan een overzicht geven?

2. In het interfederaal actieplan tegen racisme is er specifiek sprake van de aanpak van cyberhate, zoals we ook vroegen in het voorstel van resolutie over de bestrijding van discriminatie en racisme in de samenleving dat op 10 juni in het Vlaams Parlement werd goedgekeurd (*Parl.St.* Vl.Parl. 2019-2020, nr. 360/4).

    a) Welke concrete (preventieve) maatregelen plant de minister om dit aan te pakken?

    b) Op welke doelgroepen wil men zich specifiek richten?

    c) Zijn er op de Interministeriële Conferentie voor racismebestrijding al afspraken gemaakt rond het samenwerken met externe organisaties zoals de DeTACT-groep om online haat, racisme, seksisme en nepnieuws aan te pakken?

d) Welke verwachtingen stelt de minister in de samenwerking met het federale en Europese niveau om fake news en racisme aan te pakken?

3. Heeft de minister weet van good practices bij lokale besturen om online haat op de eigen kanalen aan te pakken?

Vragen over hetzelfde onderwerp werden gesteld aan de ministers Bart Somers (12), Benjamin Dalle (6).

BART SOMERS
VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

ANTWOORD
op vraag nr. 12 van 7 oktober 2020
van **KATRIEN PARTYKA**

---

1. UNIA gaf aan dat de tussentijdse cijfers voor de eerste helft van 2020 nog niet beschikbaar zijn.

2. Recent heeft de Interministeriële Conferentie Racismebestrijding een startnota goedgekeurd, die de contouren van het interfederaal actieplan tegen racisme vastlegt. Het bestrijden van cyberhate is daarin opgenomen als één van de transversale thema's.

   In de volgende fase is het de bedoeling dat de verschillende regeringen binnen hun eigen bevoegdheden en/of in samenwerking met de andere deelstaten of de federale overheid, acties formuleren om de vooropgestelde doelstellingen te realiseren. Het voorzitterschap van de IMC racismebestrijding, dat momenteel wordt waargenomen door de federale overheid, coördineert dit proces. Op dit moment kan dus nog niet worden aangeven welke acties m.b.t. cyberhate vanuit Vlaanderen onderdeel zullen uitmaken van het interfederaal actieplan tegen racisme, en evenmin op welke doelgroepen deze acties zich zullen richten. Er zijn ook nog geen afspraken gemaakt over de externe organisaties met wie zal worden samengewerkt.

   Binnen mijn eigen bevoegdheden zal ik in elk geval onderzoeken welke acties ik kan ondernemen, al dan niet in samenwerking met andere beleidsdomeinen. In het kader van het Horizontaal Integratie- en Gelijke Kansenbeleidsplan en het Actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en polarisatie voorzie ik hierrond alvast acties. Zowel bij de Vlaamse beleidsplannen als bij mijn bijdrage aan het interfederale actieplan zal bekeken worden hoe de link naar het Europese niveau kan gelegd worden en op welke wijze de Europese initiatieven en expertise kunnen meegenomen worden.

3. Online haatspraak is een belangrijk aandachtspunt voor lokale besturen. Verschillende gemeenten doen reeds inspanningen om haatberichten op de gemeentelijke pagina's aan te pakken en hebben hiervoor een sociale media beleid ontwikkeld. Haatspraak is bovendien een thema dat in beeld komt bij ECCAR (European Coalition of Cities against Racism).

   Enkele specifieke voorbeelden:
   - stad Mechelen: maakt deel uit van het Orpheus-project dat volledig inzet op online polarisatie en haatspraak.
   - stad Genk: heeft in haar Eccar-plan opgenomen om vormingen rond online hatespeech te organiseren voor medewerkers die een stedelijke facebookpagina beheren.
   - stad Gent: heeft in het bestuursakkoord en in het beleidsplan Gelijke Kansen stelling ingenomen tegen haatspraak en werkt momenteel een Antidiscriminatieplan uit waarin specifieke acties rond haatspraak zijn voorzien.
   - Stad Sint-Niklaas: heeft in een nieuw diversiteitsprogramma "Iedereen mee" voor de periode 2020-2025, met als doelstelling om polarisering tegen te gaan, de volgende acties opgenomen:
     - 'We voorzien een opleiding 'omgaan met polariserende uitspraken' voor de medewerkers van de stad die de sociale mediakanalen beheren. We

baseren ons hiervoor op het handelingskader dat omschreven wordt in de vierde doelstelling onder de pijler 'strijd tegen racisme en discriminatie'.'
    - 'We reiken lokale organisaties en beheerders van (lokale) populaire pagina's op sociale media een kader aan om om te gaan met polariserende uitspraken op hun sociale mediakanalen. Waar nodig bieden we ondersteuning op maat aan.'
- stad Roeselare: heeft het project Helden en Schurken en een inspiratiebundel waarin aandacht wordt besteed aan dit onderwerp via onder meer de 'Edubox fake news, Propaganda en Mediawijsheid' van Stampmedia.